

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку і аудиту
протокол № 1 від 29.08.2025 р.

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ СИЛАБУС 2025/2026 навч. рр.

Галузь знань	– 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітні програми	– Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– перший рівень (бакалавр)
Цикл підготовки	професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 3 (90 годин)
Семестр	8
Сторінка курсу в MOODLE	https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=12646
Лектор курсу	- Троїнікова Олена Миколаївна (канд. економ. наук, доцент)
Профайл викладача	- https://kart.edu.ua/staff/trojnikova-om
Контакти викладача (e-mail)	- troinikovae@kart.edu.ua
Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516 Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/	
Додаткові інформаційні матеріали: http://lib.kart.edu.ua/	

Фінансовий аналіз дозволяє сформувати основу для розробки дієвої фінансової політики підприємства, підвищення ефективності його господарської діяльності, мінімізації та усунення недоліків при прийнятті управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. Курс орієнтовано на засвоєння здобувачами сучасної дієвої фінансової політики підприємств залізничного транспорту на підставі нових концепцій та програм Уряду.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності здобувачів

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК12. Здатність до розуміння специфіки функціонування фінансів залізничного транспорту та отримання навичок щодо проведення відповідних статистичних досліджень.

програмні результати навчання (ПР):

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування та фондового ринку.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР24. Вміти проводити дослідження специфічних показників залізничної галузі з метою забезпечення стійкого фінансового стану.

Чому ви маєте обрати цей курс?

«Фінансовий аналіз діяльності підприємств залізничного транспорту» як навчальна дисципліна дає здобувачам теоретичні та практичні знання з питань отримання всебічних аналітичних висновків про фінансовий стан підприємства залізничного транспорту, а також дозволяє сформувати основу для розробки дієвої фінансової політики підприємства та підвищення ефективності його господарської діяльності, мінімізації та усунення недоліків при прийнятті управлінських рішень, цьому сприяє курс з дисципліни.

Методи навчання

Словесний метод (лекція, дискусія), практичний метод (практичні заняття), робота з навчально- методичною літературою, самонавчання, презентації

Теми курсу

Тема 1. Фінансовий аналіз: сутність, види, задачі

Сутність і значення фінансового аналізу: його основні цілі, завдання, особливості.

Методологічні принципи, функції та основні етапи фінансового аналізу підприємства. Предмет, об'єкт та суб'єкти фінансового аналізу. Види фінансового аналізу та класифікація економічних показників, що використовуються у фінансовому аналізі. Методи фінансового аналізу та їх класифікація: формалізовані та неформалізовані методи аналізу. Сучасна методика оцінювання фінансових звітів:

Тема 2. Методи, прийоми і способи фінансового аналізу

Методика оцінки фінансового стану підприємства, яка включає три блоки : аналіз фінансових результатів; аналіз фінансового стану підприємства; аналіз ефективності фінансово – господарської діяльності. Види, форми та методи оцінки фінансового стану підприємства. Найважливіші показники оцінки фінансового стану підприємства.

Тема 3. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Інформаційна база оцінки фінансового стану підприємства. Джерела інформації для проведення оцінки фінансового стану підприємства. Облікові та поза облікові джерела фінансового аналізу. Характеристика форм фінансової звітності. Вимоги до фінансової звітності.

Тема 4. Специфіка діяльності та класифікація підприємств залізничного транспорту

Особливості діяльності залізничного транспорту. Структура залізничної галузі, класифікація підприємств залізничного транспорту за ступенем самостійності. Правові засади діяльності підприємств залізничного транспорту, їх основні відмінності.

Тема 5. Порядок аналізу динаміки і структури активів підприємств

Поняття прибутковості. Показники ефективності використання капіталу, аналіз прибутковості. Процес розрахунку чистого прибутку. Фактори, які впливають на прибуток підприємства. Показники рентабельності і коефіцієнт оборотності капіталу. Факторний аналіз рентабельності капіталу.

Тема 6. Порядок аналізу динаміки і структури капіталу підприємства

Характеристика капіталу підприємства, значення і методи його аналізу. Порядок аналізу структури і динаміки капіталу. Основні показники, які характеризують структуру капіталу. Шляхи формування капіталу підприємства.

Тема 7. Поняття фінансового стану підприємства, методи його визначення

Поняття фінансового стану підприємства, методи його визначення. Методологічна послідовність аналізу фінансового стану підприємства. Класичний та сучасний підходи до визначення сутності фінансового стану підприємства. Окремі складові фінансового стану.

Тема 8. Фінансова стійкість підприємства: сутність і порядок визначення

Сутність фінансової стійкості підприємства. Власні обігові кошти. Визначення типу фінансової стійкості за ступенем забезпеченості запасів джерелами формування. Розрахунок і аналіз показників фінансової стійкості.

Тема 9. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Сутність ліквідності та платоспроможності і їх значення при оцінці фінансового стану підприємства. Основні ознаки ліквідності та платоспроможності. Класифікація активів за ознакою ліквідності та пасивів, за ознакою терміновості погашення.

Тема 10. Аналіз ділової активності

Сутність ділової активності як сторони фінансового стану підприємства. Джерела інформації та порядок підготовки вихідних даних до розрахунку. Класифікація та порядок визначення показників ділової активності. Сутність та значущість операційного та фінансового циклів.

Тема 11. Сутність прибутку підприємства, аналіз його формування і структури. Комплексний аналіз рентабельності підприємства

Поняття прибутковості діяльності підприємства. Види прибутку підприємства. Факторний аналіз змін прибутку, порядок його визначення. Поняття рентабельності підприємства. Види рентабельності, їх взаємозв'язок. Аналіз показників рентабельності. Факторний аналіз рентабельності активів. Модель Дюпона.

Тема 12. Аналіз грошових потоків

Поняття грошового потоку, необхідність та мета їх використання на підприємстві. Джерела інформації про грошові потоки. Балансовий метод оцінки грошових потоків. Класифікація вхідних та вихідних грошових потоків, їх характеристика і аналіз структури. Грошові потоки за видами діяльності. Порядок визначення якості управління за розмірами грошових потоків за видами діяльності.

Тема 13. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства.

Порядок діагностики ймовірності банкрутства

Значення та необхідність комплексної оцінки фінансового стану

підприємства. Завдання та етапи проведення комплексної оцінки фінансового стану підприємства. Методи узагальнюючої оцінки фінансового стану підприємства. Методика комплексної оцінки ефективності господарської діяльності. Моделі Альтмана, Спрінгейта, Таффлера. Узагальнюючі критерії оцінки фінансового стану підприємства. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ);
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://www.kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <https://www.bank.gov.ua> (НБУ).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Фінансовий аналіз підприємств залізничного транспорту» здобувачі зможуть застосувати, працюючи у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності. Вони можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів у фінансових організаціях, фінансових консультантів, експертів, економістів, ризик-менеджерів, держслужбовців профільних установ.

Форми та методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань здобувачів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями –

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий. Методи контролю: виконання практичних завдань, усне і письмове опитування, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, іспит.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		Максимальна кількість балів
Усне опитування		10
Виконання практичних завдань		30
Тестові завдання за темами курсу		20
Підсумок		60

Визначення назви за державною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A

ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬН О - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних та телекомунікаційних технологій.